

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 6P/20/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422201011
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radovan Beňo
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2022:6422201011.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Radovanom Beňom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa T. U., T.. XX.XX.XXXX, bytom u navrhovateľky, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom ako kolíznym opatrovníkom, dieťa matky: Y. U., T.. XX.XX.XXXX, H. D. Č.. XXX, XXX XX D., otec neurčený, o návrhu navrhovateľky: D. Y., T.. XX.XX.XXXX, H. D. XX, XXX XX Ž. T. R., na zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloletú T. U., T.. XX.XX.XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti D. Y., T.. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

II. Matka Y. U., T.. XX.XX.XXXX, je povinná prispievať na výživu maloletej Nely Tóthovej výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Ž. T. R., a to počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka D. Y., T.. XX.XX.XXXX, sa návrhom doručeným Okresnému súdu Žiar nad Hronom dňa 05.04.2022 domáhala zverenia maloletej T. U., T.. XX.XX.XXXX, do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Súčasne s návrhom vo veci samej žiadala aj nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým bude dieťa odovzdané do jej starostlivosti.

2. V návrhu uviedla, že matka maloletej je jej sestra. Matka tajila celé tehotenstvo, neabsolvovala gynekologické vyšetrenia a u rodiny sa objavila až v čase pôrodu. Na dieťa nebola pripravená, nič nemala kúpené, nezaujímal sa o situáciu ani o samotné maloleté dieťa, čoho dôsledkom je aj hmotnosť dieťaťa pri narodení len XXXX gramov. Matka zanedbávala starostlivosť a dňa XX.XX.XXXX maloletú opustila bez udania dôvodu, pričom dieťa ostalo u navrhovateľky. Matka sa o maloletú nezaujímal a navrhovateľka podala na ňu trestné oznámenie vo veci opustenia dieťaťa. Všetku výbavu pre maloletú (vaničku, plienky, kočík a pod.) zaobstarala navrhovateľka. Dieťa bolo podvyživené a pri matke neprosperovalo. Odkedy sa o maloletú stará navrhovateľka, zabezpečuje jej všetko, čo potrebuje, pravidelne navštevuje detskú lekárku. Maloletá má vrodenú poruchu štítnej žľazy a vyžaduje si pravidelné lekárske vyšetrenia. Dňa 01.04.2022 matka navrhovateľke zavolať a spýtala sa na maloletú, ale zrejme len z dôvodu, že bola matka kontaktovaná políciou kvôli trestnému oznámeniu. Navrhovateľka býva v prenajatom byte s priateľom, ktorý robí v T.. Majú dostatočné bytové aj finančné pomery na starostlivosť a aj priateľ navrhovateľky súhlasí so zverením maloletej do starostlivosti navrhovateľky.

3. Uznesením č.k. 6P/20/2022-14 zo dňa 11.04.2022, právoplatným dňa 27.05.2022, tunajší súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril mal. T. U. do starostlivosti navrhovateľky a uložil matke povinnosť prispievať na výživu dieťaťa výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne k rukám navrhovateľky. Súd určil, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

4. Matka maloletej v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 16.09.2022 uviedla, že súhlasí s adopciou jej dcéry T.. Po pôrode ju chcela dať na adopciu, lebo sa nemá o ňu ako starať, nemá s ňou kde bývať, s čím nesúhlasili jej matka a sestra (navrhovateľka). Jej starká ju vyhodila, že s dieťaťom ju nemôže nechať u nej bývať. Dcéru nechala u sestry, lebo sa nemala o ňu ako postarať. Uviedla, že jej mesačná výplata je 350,- Eur a mesačné náklady 295,- Eur.

5. Súd nariadil vo veci pojednávanie na deň 20.09.2022, na ktorom vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, ako aj výsluchom účastníkov konania.

6. Matka dieťaťa je zamestnaná u subjektu N. F. - G., V.: XX XXX XXX, podľa potvrdenia zamestnávateľa má čistý priemerný mesačný príjem za posledných 12 mesiacov vo výške 166,50 Eur.

7. Navrhovateľka D. Y. je poberateľkou rodičovského príspevku a prídavku na dieťa v súvislosti so starostlivosťou o jej syna G. Y. spolu vo výške 310,- Eur. Nemá záznam v centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov.

8. Z lekárskej správy I.. G. H., praktický lekár pre deti a dorast z 05.04.2022 vyplýva, že matka maloletej nechodila počas tehotenstva na gynekologické prehliadky. Spolupráca s navrhovateľkou je veľmi dobrá.

9.1. Zo správ UPSVaR Banská Štiavnica zo dňa 07.04.2022 a 14.09.2022 súd zistil, že počas sociálneho šetrenia v domácnosti navrhovateľky dňa 07.04.2022 bolo zistené, že býva so svojim 2-ročným synom G. Y., mal. T. a priateľom v 1-izbovom nájomnom byte. Pravidelné mesačné výdavky na bývanie má rodina vo výške 370,- Eur, okrem toho bežné výdavky strava, ošatenie, hygiena a výdavky na mal. T.. Byt je zariadený, hygiena a čistota v domácnosti je na dobrej úrovni. Do konca roka 2022 sa plánuje rodina presťahovať do rodinného domu v N., ktorý aktuálne prerábajú. Navrhovateľka je na rodičovskej dovolenke s jej synom, na ktorého jeho otec platí výživné. Jej priateľ pracuje v Nemecku ako elektrikár s príjmom 4000 - 5000 Eur mesačne.

9.2. Navrhovateľka uviedla, že je sestrou matky maloletej. Maloletá sa nachádza v ich domácnosti od XX.XX.XXXX, kedy ju matka opustila bez udania dôvodu. Matka maloletej tehotenstvo tajila, neabsolvovala gynekologické poradne. Nikto iný z rodiny sa nenašiel aby prevzal nad maloletou starostlivosť ani sa nikto z rodiny neinformuje a nezaujíma o maloletú. S matkou maloletej bola navrhovateľka naposledy v kontakte 01.04.2022 prostredníctvom sociálnej siete. V tom čase navrhovateľka nevedela, kde sa matka maloletej zdržiava. Komunikácia a vzťahy v rodine nie sú dobré. Mal. T. sa narodila v 37. týždni tehotenstva cisárskym rezom s nízkou pôrodnou váhou XXXXg Z. XX cm. Má vrodenú chybu - poruchu štítnej žľazy. Ošetrojúcou lekárkou maloletej je I.. H.. Aktuálne musí byť maloletá sledovaná v odborných ambulanciách - neurologická, endokrinologická. Lieky neužíva žiadne, pije umelé mlieko, má nastavený pravidelný režim. So starostlivosťou o mal. T. navrhovateľke pomáha blízka kamarátka a sesternica, starostlivosť zvláda bez komplikácií. Priateľ ju podporuje v tom, aby si mal. T. zverila do náhradnej osobnej starostlivosti. Medzi maloletou a navrhovateľkou sa vytvorila citová väzba, má ju rada ako svojho syna.

9.3. Pri šetrení dňa 14.09.2022 bolo zistené, že rodina naďalej obýva 1-izbový nájomný byt, príjmy a výdavky sa od posledného šetrenia nezmenili. Matka sa o maloletú nezaujíma, nekontaktuje sa. Maloletá neužíva žiadne lieky, absolvovala všetky potrebné vyšetrenia v odborných ambulanciách, zdravotný stav má aktuálne dobrý. Maloletá má v domácnosti zabezpečené všetko, čo dieťa v jej veku potrebuje, je o ňu dobre postarané, má vytvorené vhodné podmienky na výchovu a život, po fyzickej, psychickej i sociálnej stránke prospieva.

10. Navrhovateľka D. Y. na pojednávaní uviedla, že okolnosti zistené v rámci šetrenia pomerov zo strany kolízneho opatrovníka sú pravdivé. Jej zdravotný stav je dobrý, nemá žiadne zdravotné problémy, trestne stíhaná nebola. S matkou mal. T., tzn. so svojou sestrou v súčasnosti nie je v kontakte, matka jej

napísala len raz, aby ju nevláčila po polícii z dôvodu, že navrhovateľka už bola na vypočutí v súvislosti s tým, že matka opustila svoju dcéru.

11. Kolízny opatrovník poukázal na správy zo šetrenia pomerov a súhlasil s návrhom na zverenie dieťaťa na náhradnej osobnej starostlivosti.

12. Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba naväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Podľa § 45 ods. 1 veta prvá a druhá zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 veta prvá zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 6 zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa § 45 ods. 8 veta prvá zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

13. Náhradná starostlivosť má nahrádzať osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípade, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Neschopnosť alebo neochota rodičov zabezpečiť osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa môže spočívať v objektívnych alebo subjektívnych okolnostiach, napr. ak rodičia starostlivosť o dieťa zanedbávajú, čo sa vyznačuje nedostatkom ich starostlivosti, spôsobujúcim závažné ohrozenie vývoja dieťaťa alebo nebezpečenstva pre dieťa, zlyhanie pri zabezpečení telesných potrieb dieťaťa - výživy, ošatenia, ubytovania, zdravotnej starostlivosti, citové zanedbávanie - nezabezpečenie citových potrieb dieťaťa a pod. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti je náhradná osobná starostlivosť inej fyzickej osoby ako rodiča. V prípade posudzovania splnenia podmienok pre nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti berie súd do úvahy záujem maloletého dieťaťa a to, či sa žiadny rodič naozaj nemôže alebo nechce o svoje dieťa starať. Je pravdou, že zodpovednosť za výchovu dieťaťa, starostlivosť o neho a správu jeho vecí majú niest' predovšetkým jeho rodičia. Súd však poukazuje na základný princíp vyplývajúci zo zákona o rodine, ako aj z Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Všetky súdne a správne rozhodnutia týkajúce sa detí majú demonštrovať, že najlepší záujem dieťaťa je ich prvoradým hľadiskom. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako

aj v iných právnych predpisoch. Pri rozhodovaní o ďalšej starostlivosti o dieťa tak, aby toto rozhodnutie bolo skutočne v jeho najlepšom záujme, musí súd dôsledne zvážiť všetky okolnosti konkrétneho prípadu, ktoré vyplývajú z dokazovania.

14. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že mal. T. U. sa v podstate od narodenia nachádza v domácnosti navrhovateľky, ktorá jej zabezpečuje kompletnú starostlivosť. Na základe sociálneho šetrenia bolo zistené, že bydlisko navrhovateľky spĺňa všetky predpoklady na výchovu a starostlivosť o maloleté deti. Maloletá má vzhľadom na svoje predčasné narodenie určité zdravotné komplikácie, resp. existuje zvýšené riziko ich vzniku, preto je nevyhnutné jej sledovanie vo viacerých odborných lekárskech ambulanciách, čo je zo strany navrhovateľky v plnej miere zabezpečované. Z vyžiadaných správ vyplynulo, že na strane navrhovateľky sú splnené aj zákonom vyžadované osobné predpoklady na výkon náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, je zdravotne spôsobilá, bezúhonná, stará sa aj o svoje vlastné maloleté dieťa a má vytvorené vhodné bytové podmienky.

15. Dôvodom pre odovzdanie dieťaťa do starostlivosti navrhovateľky už nariadeným neodkladným opatrením bola skutočnosť, že zo strany matky dieťaťa nebola po jeho narodení riadne vykonávaná starostlivosť o neho, keď matka necelý týždeň po jej narodení svoju dcéru opustila a nechala ju v starostlivosti navrhovateľky, čo odôvodnila tým, že sama nemá vytvorené podmienky, aby sa o dcéru mohla starať. V priebehu konania nedošlo k žiadnej zmene týchto skutkových okolností na strane matky dieťaťa, ktorá aj vo svojom písomnom vyjadrení uviedla, že má zabezpečené bývanie len u svojho zamestnávateľa a naďalej nemá možnosť prevziať plnohodnotnú starostlivosť o mal. T.. Z vyjadrenia navrhovateľky vyplynulo, že matka o svoju dcéru neprejavuje dostatočný záujem a neinformuje sa o nej. Otec mal. T. nie je určený.

16. Zhrnúc vyššie uvedené a podporne vychádzajúc aj z kritérií uvedených v čl. 5 zákona o rodine týkajúcich sa posudzovania najlepšieho záujmu dieťaťa dospel súd k záveru, že úroveň starostlivosti o dieťa zo strany navrhovateľky je dostatočná, výchova dieťaťa je zabezpečená na zodpovedajúcej úrovni, dieťa sa už dlhšiu dobu zdržiava v stabilnom prostredí, nebolo zistené žiadne významné ohrozenie jeho zdravého fyzického a psychického vývoja. Súd zdôrazňuje predovšetkým skutočnosť, že maloleté dieťa musí byť v dôsledku svojho predčasného narodenia neustále sledované vo viacerých odborných ambulanciách a na základe vykonaného dokazovania je nutné uzavrieť, že na strane matky aktuálne nie je daná dostatočná záruka, že by bola schopná dieťaťu zabezpečovať potrebné lekárske prehliadky a ďalšiu starostlivosť, bez čoho by mohlo dôjsť k vážnemu ohrozeniu života a zdravia dieťaťa. S ohľadom na uvedené okolnosti súd uzavrel, že v najlepšom záujme maloletej bude jej zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Nie je vylúčené, že v prípade relevantnej zmeny pomerov na strane matky bude z jej strany možné prevziať zodpovednosť za výchovu a starostlivosť o svoje dieťa, to však bude závisieť predovšetkým na jej vlastnej aktivite a pričinení sa o usporiadanie svojich osobných pomerov žiaducim smerom.

17. Zverením maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti nezaniká rodičom ich vyživovacia povinnosť voči nemu. Súd preto uložil matke povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne, keďže s poukazom na zistené osobné a majetkové pomery matky je možné konštatovať, že nie je aktuálne v jej možnostiach prispievať na výživu dieťaťa vyššou čiastkou. V súlade s § 45 ods. 8 zákona o rodine súd uložil matke povinnosť platiť výživné na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Ž. T. R..

18. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, nakoľko v priebehu konania súd nezistil také okolnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 362 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 63 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok),
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému alebo o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.